

Een vondst van *Sepia pharaonis* (Ehrenberg, 1831) aan de Belgische Westkust

M. Jacobs

Op 3 februari 1995 controleerde ik de vloedlijn te Oostduinkerke op aangespoelde dode zeevogels, hierbij weliswaar de schelpen en andere zee-organismen niet uit het oog verliezend. Ik zag o.a. enkele lege eikapsels van de hondshaai *Scyliorhinus canicula*, enkele fragmenten van fluwelen zwemkrabben *Macropipus puber* en van helmkrabben *Corystes cassivelaunus*, een tiental dode zeeëgels *Psammechinus miliaris*.

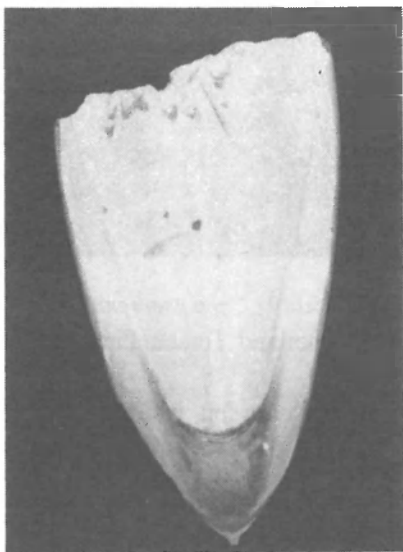

foto 1 : *Sepia pharaonis*

Plots trof mijn blik een stuk van een *Sepia*-schelp, waarvan onmiddellijk duidelijk was dat ze niet tot de 'gewone' zeekat *S. officinalis* behoorde. In de eerste plaats dacht ik aan een schelp van een sierlijke zeekat *S. elegans*, een soort waarmee ik niet vertrouwd was. Nazicht thuis leverde echter een ander resultaat op: het betrof namelijk een schelp van *Sepia pharaonis*. (foto 1 en 2)

Na *S. officinalis*, *S. elegans* en *S. orbignyana* is dit dus de vierde Sepidae die gevonden werd aan de Belgische kust (Backeljau, 1986).

Ondanks het feit dat het hier slechts de helft van de schelp betrof, en dat dit gedeelte nog aangepikt was door vogels,

kunnen toch een aantal determinerende kenmerken genoteerd worden (Lacourt, 1981) : een kegelvormig caudaal deel, begrensd door een smalle chitineuze rand; langs deze zijde van de schelp is ook de sterke korreling erg opvallend. Aan de dorsale zijde is de schelp glad en bedekt met een chitineus vlies (wat voor een ietwat 'glanzend' uitzicht zorgt) dat vooral aan de onderzijde van de 'kap' het meest opvallend is; de groeilijntjes zijn duidelijk zichtbaar en gescheiden door ingekerfde tussenruimten. Deze kant vertoont ook een 'groeve' in het midden die zich over de ganse lengte van de schelp uitstrekt. Een volledige schelp van *S. pharaonis* heeft ook een rostrum dat meer

uitgesproken is dan dat van *S. officinalis*, maar dit is bij het gevonden ex. grotendeels afgebroken.

Het verspreidingsgebied van deze inktvis strekt zich uit van de Rode zee aan de Oostkust van Afrika tot Japan (Lacourt, 1981), maar in het verleden werden ook al enkele vondsten van *S. pharaonis*-schelpen beschreven aan de Franse en Nederlandse kust : in 1972 bij Arcachon/Cap Ferret (ZW-Frankrijk) : 1 ex. op 18 april en 3 ex. in de maand juli van dat jaar (Lacourt, 1974).

In 1973 werd er eveneens een ex. gevonden op het Nederlandse strand van Langevelder Slag (Lacourt, 1975) waarbij door de beschrijvende auteur een mogelijk verband tussen de vondsten wordt verondersteld : namelijk dat ze afkomstig zouden kunnen zijn van eenzelfde groep verdwaalde dieren. Tenslotte wordt er ook nog melding gemaakt van een vondst van

1 ex. op 23 december 1982, op het Nederlandse waddeneiland Terschelling (de Bruyne, 1983).

Zoals bij zoveel 'exotische' diersoorten die hier worden waargenomen is het uiteraard zeer moeilijk om een zekere uitspraak te doen over de 'wilde' herkomst van dergelijke organismen. Een 'verdwaalde' inktvis zou hier wel kunnen terechtkomen, drijvende voorwerpen kunnen over zeer grote afstanden door zeestromingen getransporteerd worden (de afwezigheid van enige 'begroeiing' op de gevonden schelp spreekt deze mogelijkheid echter een beetje tegen) maar een 'culinaire' oorsprong is natuurlijk ook niet uitgesloten, zoals bijvoorbeeld in het verleden reeds werd vastgesteld in verband met aangespoelde, gekookte, blauwe zwemkrabben (*Callinectes sapidus*) (Holthuis & Heerebout, 1986).

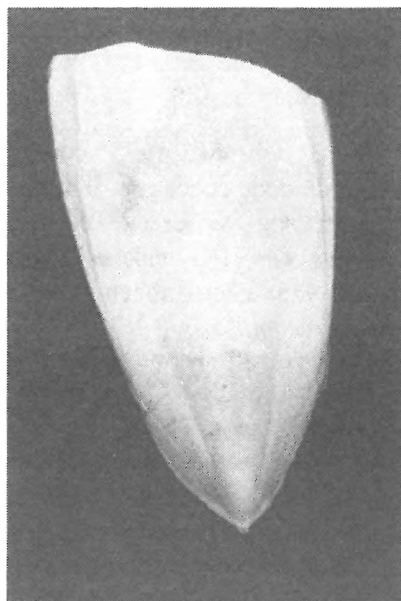

foto 2 : *Sepia pharaonis*

Summary

On the Oostduinkerke beach, the author has found a rather well preserved but incomplete shell of the exotic Cephalopod *Sepia pharaonis*. The shell layed on 3 February 1995 in the flood-mark.

Literatuur

- de Bruyne, R.H., 1983. Een dagje Boschplaat, na storm. - Het Zeepaard, 43(5): 159-161.
- Lacourt, A.W., 1974. Quelques mollusques marins de la région d'Arcachon, France. - Basteria, 38(5-6): 129-147.
- Lacourt, A.W., 1975. a. Een vondst van *Sepia pharaonis* Ehrenberg, 1831 op het Nederlandse strand. - Basteria, 39(1-2): 3-4.
- Lacourt, A.W., 1975. b. *Sepia pharaonis* Ehrenberg, een soort nieuw voor Nederland. - Het Zeepaard, 35(4): 63-66.
- Lacourt, A.W. & P.H.M., Huwae, 1981. De inktvissen (Cephalopoda) van de Nederlandse kust. - Wetenschappelijke mededelingen KNNV nr. 145, 32 p.
- Holthuis, L.B. & G.R., Heerebout, 1986. De Nederlandse Decapoda. - Wetenschappelijke mededelingen KNNV nr. 179, 66 p.

Bonheidensteenweg 17
2812 Muizen